

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

Ortega, Cristóbal de

Lugduni, 1664

Qvæst. VII. An vi vnionis hypostaticæ peccati fomes fuerit in humanitate
Christi extinctus? an ligatus? an viuus, & solutus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

repugnat, sed quia implicat impossibile cognitum, ut impossibile intendi efficaciter: atqui cognitio effectus non futuro, siue negatione illius futura cognoscitur effectus futurius impossibilis: ergo nequit voluntas efficax in illam ferri: cum tamen voluntas efficax essentia sua feratur in effectus futurius; quod si negatio futurius effectus esset ex voluntate efficaci Dei, Christo etiam ea innotuisset: quare in voluntate efficaci effectus ab humanitate non imprudentia solum, verum & culpa incurreretur.

2 Dices potuisse Christum pro priori natura ad scientiam de futuriis negationis effectus, & voluntatis Dei circa illam velle efficaciter voluntate sua humana effectum, tunc autem neque imprudenter, neque culpabiliter vellet. Sed hoc conclusionem de facto quassat. Secundo assumitur falsum. Cum enim Christus qua homo sciret debere sibi futurorum omnium cognitionem maxime eorum, quae ad ipsum aliquatenus spectare possent pro nullo signo ignorare, vel non scire potuit debere sibi cognitionem eam futuriis, vel non futuriis, seu negationis actus illius, de quo efficaciter volebat discernere, ac de voluntate efficaci Dei circa illum, vel oppositum: ac proinde imprudenter statueret non expectata scientia eorum quibus intendendus effectus posset impediri: prudentia enim dicitur appetere efficaciter ea solum, quae cuique factibilia, & assequibilia sunt: quare omnium impedimentorum, siue ex parte antecedentis, siue consequentis quam exploratissimam scientiam expectandam esse ab eo, qui illam habere possit, antequam efficaciter appetat: ergo cum Dei voluntas efficax de opposito sit impedimentum ex parte antecedentis, atque oppositi futurius ex illa ex parte consequentis ad effectum, horumque notitia euidens haberi à Christo homine possit, imo habenda necessario in illo eodem instanti sit, licet pro natura posteriori imprudenter à Christo homine, qui ita futurum sciebat, ante illam scientiam statueretur de effectu, nec solum prudenter, sed culpabiliter, cum sciens, & volens se exponeret periculo volendi efficaciter contra efficacem voluntatem Dei.

3 Ad Agathonis testimonium, & argumentum respondeo voluntatem illam latendi recte conuinci humanam fuisse, ac non diuinam, licet circa latendi finem solum fuerit, ut vere fuit inefficax ex eo solum, quod circa media omnia humanitati possibilis ad latendum efficax fuerit, ut vere etiam fuit in homine Christo. Voluntas enim diuina licet inefficax finis, efficax autem circa media ad illud possibilis, & efficacis nequit effectu carere, ut patet in voluntate inefficaci salutis praedestinatorum: quae quia efficax circa media efficacis est, carere effectu nequit potest. Atque hanc fuisse Agathonis mentem suadent haec ipsius verba: *ergo ne ille omnium conditor, ac Redemptor, de quo dicitur: omnia quaecumque voluit fecit in caelo, & in terra: cuius velle hoc est, quod posse, in terris latere volens non potuit &c. nisi hoc ad humanam eius voluntatem, quam temporali dignatus est assumere, dirigeret?* Vbi ad potentiam diuinam voluntatis, etiam de hominibus redimendis, quae solum circa media efficax esse iuxta Vasq. potest, Pontifex recurret, ut inde humanam, quae effectus in Christo caruit, voluntatem probet, non diuinam fuisse. Hoc ipsum verba textus expriment, & non potuit latere. Ad quae Damascen. 3. de fide cap. 17. quo etiam factum est, ut cum sui conspectum subducere vellet per se id non potuerit, quod nimirum Deo verbo perspicuum id fieri placuisset, verè in se esse humanae voluntatis imbecillitatem. Siquidem appositis omnibus, quae potuit ad latendum occultationem sui non obtinuit effectuque, ad quem omnia quae potuit media apposuit, tandem caruit.

4 At insurgit Vasquez voluntas humana finis, ex qua media omnia possibilis adhibentur ad illum obtinendum efficax omnino est, sin ostende, inquit, quoniam ab inefficaci humana voluntatem efficacem humanam discrimines; nisi quod ex hac homo media omnia sibi ad finem efficaciora possibilis adhibeat, secus ex inefficaci: atqui per te ex voluntate illa latendi apposuit Christus, qua homo omnia media sibi possibilis, & quam potuit efficacis: ergo voluntas humana latendi in Christo efficax

fuit. Sed facile maiorem distinguo, ex qua media omnia nobis possibilis adhibeantur: necessario concedo maiorem, non necessario, sed libere nego maiorem, & ecce dilectum quod expolis efficacis voluntatis humanae ab inefficaci quod illa cogat, ut media efficacis, quae ab intendendo possint adhibeantur, inefficax vero non cogat ita apponere licet ita apponi non vetet. Accedit quod iuxta Vasquez ipsum voluntas Christi, etiam humana fuit ostendens suam imbecillitatem humanam, idque etiam à Damasceno asseri docet, ad quod ut lateret fecit quod potuit, neque aliter ostendi imbecillitas humana poterat, nisi eis praestitis omnibus, quae potuit non latendo: ergo potuit velle inefficaciter latere, alioqui vellet latere, & non latere ad ostensionem suae infirmitatis humanae, atque verumque efficaciter, ac simul: nempe duplex contradicendum quod repugnat.

QVÆSTIO VII.

An vi vnionis peccati fomes fuerit in humanitate Christi extinctus? an ligatus? an viuus, & solutus?

B hac quaestione vnionis hypostaticae oppositionem non solum cum peccato, sed cum peccati principiis examinamus: ac primum de oppositione cum fomite peccati, qui peccatorum in nobis, quasi prima radix est.

CERTAMEN I.

Quid fomes, quidque eius ligatio, & extinctio sint statuitur.

1 Explodenda circa primum est aliquorum apud Vasquez, & Soarium infra opinatio: nempe fomitem esse morbidam, nescio quam in appetitu qualitatem, & praeter naturam corruptam in malum inclinantem. Et enim inclinatio ad malum, ut malum in appetitu esse non potest, nisi possit aliud esse quam habitus vitiosus: hic autem in fantibus in quibus peccati fomes est, gigni actibus non potuit, imo, nec ab hominibus, antequam primo, non solum actualiter, imo omni vitiorum genere peccati, quae inclinatio vniuersalis est fomes: nisi demum à Deo progigni, vel à natura ipsa, non sine conditione iniuria manare. Si autem inclinatio illa non sit ad malum, vel ad malum, sed ut delectabile, sicut appetitus ad reliqua delectabilia se solo inclinat, ita, & ad delectabile, quod malum morale sine ea qualitate inclinabit. Affectus tres, & spiritualis vitae Magistri quid huic opinionioni consonant: Sed id tamen volunt per peccatum eis priuata naturam, quibus appetitus à delectabili malo non ita traheretur. Durandus igitur in 3. q. 3. docet potentiam appetitus esse peccati fomitem, siue inclinationem in actus circa delectabile dissonum rationi. Contra tamen, quia fomes peccati est effectus peccati originalis per Tridentinum sess. 5. decreto de peccato originali: atqui originale non est causa appetitus sensituius: ergo hic secundum se non est fomes peccati. Secundum Diuipara, beatis, Christo Domino, & Adamo innocenti fomes peccati non est per patres, & concilia, & tamen in eis omnibus est appetitus sensituius: ergo appetitus ipse sensituius fomes peccati non est.

2 Ut hæc vitaret Vasq. d. 4. c. 5. d. 47. Vnding. d. dub. 3. n. 23. verù *Dico primo*. Fomitem peccati in actu appetitus circa delectabile inhonestum quatenus voluntatem ut illud prosequatur sollicitat omnino constituit: Vasquez, quia in Christo Deipara, ac beatis appetitus cum tota sua latitudine adest, & tamen abest peccati fomes: quare non in illa inclinatione appetitus

quatenus etiam delectabile inhonestum concernit, sed in actu præfato erit constituendus Vvadingo: quia Patres peccati fomitem concupiscentiæ legis membrorum, ac tentationis nominibus in se deplorant. sed hoc nõ vrget: ex quippe voces inordinatam facultatem etiam commode cadunt; atque insuper effectus fomitis, quos solum, non illum per se sentiri congeruntur. Nec magis vrget primum. Nam licet in nuda solaque potentia appetitus sensitui non sit inclinatio in delectabile dissonum rationi, ac deordinatio sufficiens ad peccati fomitem, poterit tamen esse in illa cum aliis ex parte actus primi se tenentibus, quæ Christo Deiparæ, ac beatis deficient: ergo non stabit in actibus appetitus sensitui, licet in appetitu ipso secundum se non stet. Sed vltius impugnat sententia: quia fomes peccati potest extingui iuxta Patres, & Theologos omnes; at motus ille, siue actus deordinatus sensitui appetitus auferri quidè potest, non extingui. Nã si auferatur nihil illius manet, sicut manent in igne extincto carbones, & ligna; si non auferatur, licet impediatur ne inflammet non extinguitur. Secundo: quia in infantibus & sopitis prorsus, in quibus nullus motus appetitus sensitui indelectabile dissonum rationi est, est tamen peccati fomes. Tertio motus ille appetitus est têtatio interna; Ast omnis tentatio interna oritur à concupiscentia Iacobi. l. num. 15. *Vnusquisque vero tentatur à concupiscentia sua.* Quo concupiscentiæ nomine fomitem peccati Patres omnes intelligunt: ergo motus ille appetitus sensitui oritur à fomite peccati: ergo non magis potest esse fomes peccati, quam esse sui ipsius principium.

3 Dicendum nobis est cum Soar. d. 34. sect. 2. & t. 2. 3. §. d. 4. sect. 5. fomitem peccati esse appetitum sensituum non præcise sumptum, sed deordinatum ad effectus, & motus erga bonum delectabile dissonum rationi, seu in honestum: quæ deordinatio qualitatem superadditam non claudit, vt vetustiores aiebant, sed solam negationem donorum, quibus ex parte actus primi motus inordinati impediuntur, siue legatione extinctione. Probatur: quia nec est potentia secundum se, vt contra Durandum ostendimus: nec affecta morbida illa qualitate Theologorum antiquorum: nec motus appetitus sensitui à vazquo assertus, vt vidimus: nec aliud apparet excogitabile, quam potentia appetitus deordinata per negationem illorum donorum, quibus ordinanda erat, vt nihil contra rationem appeteret, de se se: ergo in eo stat fomes peccati. Probatur secundo: quia fomes peccati est principium omnium tentationum internarum, vt aiunt Patres omnes ex recitato Iacobo: at solus sensitui appetitus deordinatus est principium earum tentationum: ergo sic deordinatus appetitus fomes peccati est. Minor probata est contra vazquez num. 2. sine. Probatur tertio, ac simul impugnat vazquez, & Vvadingo sententia. Quia è duabus deordinationibus appetitus sensitui in ea, quæ prima, & radix alterius est fomes peccati constitui debet, ast prima deordinatio appetitus sensitui, est deordinatio ipsius in actu primo, posterior autem, & secunda est motus actualis: ergo in illa deordinatione stat fomes peccati, non autem in hac. Maior probatur, tum quia fomes peccati omnium sensu est radix interna peccati: tum quia fomes idem significat, quod incentiuum peccati, quod quidem flammæ concipiendæ initiu est, vimque dicit, & potèntiam fumigantem, qua facillè in anima peccati flamma concipiatur, quæ omnia nõ nisi in appetitum sensituum deordinatum quadrare possunt.

4 Quid autem ligari hunc fomitem sit, quid extingui quouè alterum ab altero differat indagandũ iam est. Soar. l. 5. §. 1. *differentiam*, sine, tam ad ligamen, quam ad extinctionem fomitis necessarium putat, vt deficiat illi aliquid requisitum ex parte actus primi, vt in actu prodire queat. Nempe Dei decretum concurrèndi, vel obiectum, aut interna illius sensatio. Sed tamen nec nec obiectum, nec interna sensatio deficiat ligari appetitus deordinatus aliud poterit propriè, si ea præsidia homini ex parte intellectus, & voluntatis adsint, quibus voluntas appetitus deordinatus aliunde poterit propriè si ea præsidia homini ex parte intellectus, & voluntatis adsint, quibus voluntas appetitus moribus etiam deordinatis trahi, nõceri vè

R. P. Christoph. de Ortega de Dei incarnat.

nequeat, quemadmodum fera, vel canis ligatus propriè dicitur non solum qui adeo arctè catena, vel fune ligatur vt progredi nullatenus queat, sed & qui ita ligatur, vt licet progredi aliquantulum possit non ita vero, vt eo perueniat, vnde potèst nocere. Secundo Dei decretu de concurrèndo, vel non concurrèndo cum appetitu sensitui ad suos inordinatos motus prius quidè est, vel eis motib. vel eorũ negatione, posterius autè natura determinatione in act. i. appetitus ad illos per obiecti sensibilis internam sensationem, sicut, & posterius natura est determinatione ignis in actu i. decretum concurrèndi cum illo ad calefactionem, atque vniuersim cum quauis causa creata non libera, & indifferenti in act. i. sed determinata, quare nisi Deus præternaturali prouidentia de se meroque suo arbitrio vtens independenter à causis secundis earumque exigentia, atque antecedenter ad huius præuisionem decerneret non concurrere cum appetitu sensitui ad deordinatos illos motus decretum non concurrèndi ad illos nequit esse ligamen fomitis peccati ex parte actus primi fomitis ipsius, sed post illum erit, licet sit ante actum secundum deordinatum appetitus.

5 Vt autem rigidam ligamini huius atque extinctionis diuersitatem explicemus, vocis vtriusque proprietates, vnde per metaphoram ad rem præsentem translatæ sunt accuratè erit inspicienda. Extinctio igitur de ligno ignito dicitur propriè, cuius similitudinem fomes seu appetitus deordinatus gerit, qui voluntatem mediis inordinatis suis motibus tanquam flammis inflammare aptus est de se. Sicut ergo quandiu lignum fumigat, licet neque igne faciat aliud, neque flammam concipiat, neque est, neque dicitur extinctus, quia eas concipere, atque inflammare aptu proxime est. Ita appetitus sensituius quandiu inordinatus manet, licet motus inordinati flammam non concipiat extinctus absolute erit, quado manente appetitu in se (qui materia apta deordinationi, & flammis illis concipiendis, quasi lignum est) tollitur deordinatio. Ligatio vero propriè de eis dicitur, quæ possunt localiter disungi, atque moueri: ac de fomite, quia ad motus deordinatos suos progredi, ac insuper ad voluntatem sollicitandam per illos peruadere potest, ligatur vero propriè, cum manente fomite, seu appetitu deordinatione, impeditur ne possit progredi siue ad suos inordinatos motus, siue ad trahendam voluntatem ad effectus circa delectabile rationi dissonum atque inhonestum, vel arctius, vel laxius vt num. 4. exemplo canis ligati explicabimus, eo autem gradu, quo fomes ligatus est expeditus absolute esse non potest, licet absolute ipse eiusque potentia maneat, sicut, licet mea facultas progressiua maneat cum vinculis, quibus ligor, ast non manet expedita absolute, atque soluta: Soluta enim, & expedita potentia, cum impedita, atque ligata prorsus repugnant, vt de se patet.

CERTAMEN II.

Quibusnam fomes peccati, vel extinguitur, vel ligatur, statuitur.

1 **D**eordinatio appetitus, qua fomes peccati formaliter constituitur, nihil aliud est, quam appetitus ipse, & sensatio interna delectabilis boni inhonesti cum vi mouendi illum ad eius boni prosecutionem, & negatio eorum, quæ, si animi, atque appetitui qui re ipsa idem cum illa est, adessent fortius derinerent, ne iret in illud obiectum, quam à propositione ipsius per internam sensationis virtutem traheretur. Caier. ergo & Dur. apud Soar. t. 2. 3. p. d. 4. §. 5. *Cum vero*, docent: fomitem per intrinsecam qualitatum inhærentiam, videlicet habituum perfectiorum extingui posse, contra quos moueri alias appetitus possit. Sed primo habitus naturales virtutum præter expressiores species obiecti honesti, & delectabilitatis, quam exercitio virtutum experti fuimus reieci controuerfia de anima: quare habitus voluntatis per accidens infusos nõ admitto; Supernaturales vero non inclinant, nedũ determinant ad suos actus, sed solũ sunt potentie cõplementa vt act. sup. possit attingere, quod sine illis pertingere non valebat. Tertio potentia appetitiua physica qualitate mobilis

511

mobilis non est, quia solum est mobilis intentionaliter, siue per obiecti propositionem, vt controu. etiam de anima ostendebam: quare physice qualitatis assistentia, neq; ab obiecto delectabili prosequendo, retrahi, neq; ad oppositum prosequendum impelli, trahere potest. Hec ex principiis propriis, ex communibus. Contra quarto: quia appetitus naturaliter fertur in delectabile applicatum, nisi per superioris potentie imperium, & motionem contineatur, cuiusmodi habitus perfectarum virtutum minime sunt. Quinto: habitus perfectarum virtutum non reddunt impotem appetitum, vt delectabile bonum oppositum non prosequatur, sicuti neque habitus vitiosus, quantumuis intensus impotem reddit potentiam, vt prosequatur bonum: quare non solum appetitus deordinationem non extinguit, sed neque absolute ligat. Nec refert habitus virtutum, & gratiam ratione subiecti in quo sunt, v. g. Deip. vel homine Christo, eandem vim habere: nisi enim ratione subiecti plures partes qualitates coniungantur, vt in subiecto deo contingit, est subiecto maius actiuitatis qualitas habere non potest. Sed esto posset: non tamen rationis alterius, quam eius actiuitas foret.

2 Dico primo: decreto Dei de non concurrendo cum appetitu circa delectabile diffoni rationi ligatur. fomes, non extinguitur extrema conclusionis pars probata. est contra Soar. cert. 1. n. 4. Manet enim deordinatio appetitus, licet defectu comprincipij necessarij ad motus inordinatos impediantur voluntati, atque animo noceat: aut in ea deordinatione fomes formaliter consistit, eiusque in actu primo vitæ ergo manet fomes viuus, cum quo pugnat contractu extinguitur esse: ergo eo decreto non concurrendi ad motus inordinatos cum appetitu fomes peccati non extinguitur. Quod autem eo decreto fomes peccati ligetur ex parte antecedentis ad motus inordinatos pater, quia siue decretum eiusmodi habeatur independentem a determinatione appetitus in actu 1. ad obiectum delectabile inhonestum, proleuione per propositionem internæ sensationis, siue post illam, atque inspecta determinationis eius exigentia, nequit appetitus moueri ad illud obiectum: cum deficiat illi comprincipium necessarium ad eiusmodi motum: ergo ligatur ea deordinatio appetitus in actu primo, siue fomes peccati, ne ad illum motum progredi queat, neque voluntati noceat.

3 Dico secundo: ligatur etiam fomes peccati decreto non concurrendi cum voluntate ad consentium circa bonum delectabile diffoni rationi; sed secus autem auxilio efficaciter retrahente a consensu negatiue, vel positiue. Prior pars conclusionis huius patet: quia licet tunc appetitus deordinatus possit progredi ad motus deordinatos suos, aut deficiat illi comprincipium necessarium, vt voluntatem ad consentium inhonestum circa suum obiectum trahat eique medijs inordinatis suis motibus noceat: quare licet laxius, neque adeo arte, atque decreto primo, ligatus est fomes, siue, appetitus deordinatus ne ulterius procedat, ac voluntati noceat. Secunda conclusionis pars de auxilio efficaci retrahente a consensu voluntatem, negatiue ne consentiat solummodo, siue positiue inducendo illam efficaciter ad actum oppositum, cum consensu ad quem appetitus, eiusque deordinati motus voluntatem sollicitant; probatur, quia cum eo auxilio remanet potentia antecedens voluntatis expedita ad consentium turpem, & inhonestum: quare, & pugna fomitis, eiusque inordinati motus antecedens, licet potestate, consequenti vincit voluntas nequeat, quia necessitate logica non potest non esse negatio consentis turpis, quam infert per Logicam, siue consequentia illatione auxilium efficaciter retrahens ab illo consensu quod qua efficaciter, futuritione consentis saltem conditionata constituitur, quodsi ligatum fomitem, & eius motus inordinatos ex parte actus secundi, siue consequenter, ne voluntatem noceat auxilijs efficacibus contendat, quatenus hæc futuritionem negationis consentis concernunt non nimis remanent: atque eo pacto dictam peccati fomitem ligatum esse in Apostolis alijsq; confirmatis in gratia pro quibus decretum conferendi auxilia efficaciter, quibus a consensu turpi retraherentur in omni occasione in Deo fuit.

4 Dico tertio: fomes extinguitur remotione habituali

per totum vitæ tempus sensationis internæ de bono delectabili diffoni rationi. Probatur, quia appetitus sine obiecti representatione nequit ex parte adhuc actus primi ferri in illud: cum nequeat ferri in incognitum: ergo habitualiter pro toto vitæ tempore sensationis internæ boni delectabilis diffoni est impotentia antecedens appetitus, vt in illud feratur: ergo non est inclinatio ad illud: ergo nec deordinatio que in ea inclinatione in actu primo ad delectabile diffoni formaliter consistit: ergo nec fomes viuus, qui aliud est, quam ea appetitus deordinatio que in ea inclinatione in actu primo ad delectabile diffoni formaliter consistit: ergo nec fomes viuus, qui aliter certat. Dixi autem habituales esse debere eam remotionem. Lignum enim, quod ad tempus solum non fumigat extinctum non est: quare licet infans, accipit, vel extas impatientibus ea interna sensatio boni delectabilis diffoni non adsit, quia tamen habitualiter, potestque vitæ tempore, sed ad tempus solum adsit fomes in eis extinctus non est. Erit autem sensationis internæ habitualis remotio per Dei decretum de ea sensationis remotione, vel alias non occurrentis ad sensationem internam erga illud, aut vehementer alicuius obiecti cognitione, præcipue Dei visione, quæ vim sensibilibus non relinquit, vt in extasi vsu venit, & similibus.

5 Dico quarto: fomes extinguitur adstante etiam modo interna sensatione, sola impeditio virtutis motiue per illa obiecti delectabilis diffoni. Probatur, quia impeditio virtutis motiue intentionalis obiecti delectabilis diffoni, nequit ex parte actus primi appetitus ad illud moueri: ergo neque habet inclinationem in actu 1. ad delectabile diffoni sine qua inclinatione in actu primo, neque deordinatus appetitus est, nec fomes potest consistere. Multifariam vero potest virtus motiue delectabilis diffoni etiam propostis per internam sensationem impediri, vel auferri. Primo per vehementem representationem de damno grandiori in eius delectabilis diffoni profectio appetitui factam, ad cuius aspectum delectabile mouere appetitum non poterit, vimque motiui amittet, ne contingit in carnibus propostis, quæ famelicum canem mouere nequeunt, cum aliquis simul præsentatur gladius illi minitans, ne deuoret. 2. Representatione grandioris delectabilitatis capiendæ ex actu opposito facta per internam sensationem, siquidem obiecti spiritualis cognatio, & profectio corpus etiam delectat. Psal. 33. n. 3. Cor. man. & c. ro mea exultauerunt in Deum viuum. Cuius delectationis sensibiles species nondum exercitatis potest Deus infundere. Tertio per lumen magnum supernaturale intellectus boni oppositi honesti, damniq; tam positiui, quam negatiui inducendi ab assensu circa obiectum quoduis delectabile diffoni, præcipue si eo lumine, & representatione ad efficacem fugam illius voluntas rapiatur: tunc eam ratione identitatis, vel radicationis in eadem anima cum appetitu immobilis hic bono delectabili reddetur. Hæc lumen supernaturale præuenit fuit adæ voluntas, atque fomes in illo extinctus: quia lumen illud pro natura proprio ad motus appetitus, atque habitualiter, perpetuo duraturum datum ex parte Dei fuit; atque adeo nisi consentiente prius natura voluntate, & proleuente bono delectabile rationi diffoni moueri ab eo appetitus non poterat. Denique visione beata, qua longè imo infinitè excellens delectabilibus creatis bonum Deus clare proponitur proleuente delectabilis diffoni amittendum, qua in voluntate ardēs eius amor necessario conceptus, quæ duo pro priori natura ad appetitus motionem sua immobilis illum ad delectabilis diffoni profectioem reddunt, ac vim motiui sensationis internæ delectabilis profectioem infringunt. Sicque in beatis hominibus peccati extinguitur.

CERTAMEN III

In Christi humanitate peccati fomes viuus neq; fuit nec esse potuit, sed omnino extinctus.

1 **E**st vetustiorum Theologorum prima conclusio in pars in 3. d. 15. S. Th. 3. p. Valq. d. 41. c. 5. num. 43.

med. Soar. d. 34. sect. 2. §. Dico Secundo. Lugo d. 22. sect. 1. Vvadingo d. 8. dub. 3. num. 30. §. Dico tercio. Bernal. disp. 44. sect. 3. num. 5. 1. verlu Quoad fomitem; ac vno verbo Recentiorum etiam omnium sententia. Dedit eam nobis ac illis Cyrill. Alex. lib. 3. Pentabilij latini per nostrum Franciscum Turrianum in sua hophotheca dicens: Verbum corpus suum virificum fecisse: *Quippe cum sit vita secundum naturam, utpote Deus ut faciens nos participes eius spiritualiter, corpore etiam faceret victores corruptionis, & interitus, & legem peccati, que in membris carnis est, per se ipsum inanem reddens damnauit peccatum in carne sua.* Epist. 1. ad successum sub med. post librum de incarnat. vnigeniti apud Turriani hophothecam, ait carnis in nobis ægroantem assumpsisse; propriamque incarnatione fecisse; *ut quia est vita, & vitæ auctor destrueret eius corruptionem, & increparet motus ingeneratos, motus scilicet ad voluptatem, sic enim perimendum erat peccatum in carne. Recordamur autem, quod Paulus legem peccati vocauit motum in nobis genitum. Igitur quia caro facta est propria verbi desinit subiecta esse corruptioni: & quia peccatum non fecit, utpote Deus & carnem, ut dixi, fecit propriam, desinit ægroare ex cupiditate voluptatis.* Quibus illustrem conclusionis rationem mox expendendam nobis etiam dedit August. 1. contra duas epistolas Pelagianor. cap. 11. post med. de concupiscentia, siue appetitu inordinato contra rationem, quam, inquit, Spiritus resistitiam non habere in carne motus ille tantummodo homo potuit, qui non per ipsam ad homines venit. Pseudo Zyprian. de Cardinal. Christi operib. c. de ieiunio sub init. docet humanitatem Christi diuinitati associatam sensu, & consensu carnis peccati. Leo Pap. 1. epist. 11. ad Iulian Coensem Episcop. vers. fin. *Nihil enim carni sue habebat aduersum: nec discordia desideriorum gignebat compugnantiam voluntatum. Sensus corporei vigeant sine lege peccati, & veritas affectionum sub moderamine Deitatis, & mentis, nec tentabatur illecebris.* Concilium Germanum generale 5. act. 8. can. 12. damnat Theodorum Mopsuestensem, quod dixerat: non solum alium esse Christum à Deo verbo, sed eum esse patientem molestias à passionibus animæ, & carnis desiderijs, & à deterioribus paulatim recedentem, atque ita ex profecta operum perfectum.

2. A ratione non inferiora argumenta succedunt. Probari primum solet: quia, cum ad incarnationis finem ea appetitus deordinatio, seu fomes necessarius non fuerit non oportuit in homine Christo fuisse. Secundo: quia fomes viuis relinquatur nobis ad pignam, quam vincendo in virtute crescimus, ut ait Trident. sess. 5. decreto de peccato originali: atqui Christus non potest in virtute, & sanctitate crescere, cum in eis fuerit ab ipso conceptionis instanti, etiam quatenus homo consummatus: ergo non fuit in eo fomes peccati: quod vero ad nostrum exemplum attinet satis fuerit exterius, quod solum videri potest à demone vincendo tentatum fuisse. Bonæ quidem hæ congruentiæ, sed tamen congruentiæ sunt, quæ rem non euincunt, quæ euinci facile aliunde potest. Firmius probatur ex dictis: quia humanitati Christi Domini vnionis, summeque dignitatis titulo ea omnia adfuerunt, quibus extingui fomitem docebamur cert. 2. n. 4. extinctumque fuisse in Adamo innocenti, & Beatis asseruimus quare de facto non vno tantummodo extinctum esse fomitem fatendum est; sed tamen cum plura humanitati Christi vnionis, & dignitatis titulo debita denegari absolute poterit, denegataque quandiu moralis vixit, procul dubio sunt; non adeo absolute rationes istæ adhuc euincunt. Secundo; vt eam absolute necessario suaderent, non tamen ad rem præsentis controuersiæ, in qua de effectibus proximè formaliter ab vnione humanitati Christi communicatis solum disputamus: quare, vt conclusio de facto necessaria, & infallibiliter, atque ad præsentem controu. accommodatius, ac peculiariter de Christo quam de Adamo, alii que beatis probetur, videndum est an sit in humanitate Christi aliquid, quod fomiti peccati repugnet, vt secunda conclusionis præfixæ parte asserbatur.

3. Negarunt quidem Valq. proximè n. 55. §. Ego tamen existimo. Lugo d. 26. sect. 4. n. 52. Vvad. cit. n. 33. §. Dico quart. R. P. Christoph. de Ortega de De incarnatione.

10. Asseruere tamen, sicut & nos Soar. cit. §. Sed quærit tandem potest. Bern. vbi proximè n. 54. sed eis tamen rationibus ducuntur, quibus assentiri non possum. Prima: quia motus inordinati appetitus indecentes sunt moraliter, ac proinde si in Christi humanitate insurgerent, essent verbo vnito imputabiles: ergo repugnant cum vnione in humanitate Christi, sed contra primo: quia motus illi naturales sunt, nec indecentes moraliter, vlla veratione prohiberi, nisi voluntati, ne eos procuret, eiusvè subortis delectetur, atque ad summum, ne eos deliberato permitat: quare si in natura vnita, cui desent enumerata illa cert. 2. n. 4. indeliberato, nec procurati à voluntate, nec cum eius delectamento insurgerent præuenientes libertatem, nihil moralis indecentiæ, atque imputabilitatis verbo vnito in eis motibus foret. Nec magis præstat, quod eiusmodi motus mali obiectione, & inhonesti sint, atque ad malum voluntatem sollicitent, & contra rationem rebellent iuxta Trident. sess. 5. August. sæpè. Nam ea omnia habet tentatio externa, quam tamen passa humanitas vnita, sine vlla verbi indecentia, fuit vt fides docet, denique, vt ea omnia Soario, & Bernali daremus: nempe motus eiusmodi appetitus etiam cum rationem, ac voluntatis libertatem omnem præueniunt moraliter indecentes esse, ac proinde si in humanitate insurgerent vnita, fore verbo imputabiles, quare humanitati vnitæ repugnare, aut fomes in eis motibus non est, sed in deordinatione appetitus in actu primo, vt cum Soario ipso cert. 1. docebamur: ergo non inde probatur humanitati vnitæ fomitem repugnare, sed solum vnione ad verbum esse ligatum, ne in eos prædeat actus.

4. Ratio ergo repugnantie fomitis in humanitate vnita ea est quam per se dederunt in nobis Cyrillus Alex. & Leo Pap. recitati n. 1. quia nimirum humanitas hypostaticè vnita non solum sanctificatur Deitate, & persona verbi, sed Deificatur, redditurque antecederet omnino impeccabilis, atque ad malum immobilis prorsus ex parte actus primi, id quod perfectissimo, ac præstantissimo modo præstari à Deitate, ac persona vnita certum esse debet: est autem præstantissimus, ac perfectissimus modus, si non solum actum primum proximum ad peccandum, sed & remotum etiam, qualis est appetitus deordinatio, à Deitate, ac persona vnita impediatur: aufendo per sui assistentiam, & vnionem ad humanitatè representationi boni delectabilis diffoni per sensationem internam vim motiuâ intentionalem respectu humanitatis vnitæ, cuius appetitum sensituum suamet assistentia per vnionem Deitatis ac persona diuina reddant immobilem ab eiusmodi boni delectabilis diffoni representatione: quare non minus impotem illum ex parte actus primi ad eos actus constituunt, atque voluntatem ad motus peccati. Cum autem id per solam assistentiæ Deitatis, ac personæ diuinæ mediâ vnione hypostatica fiat, nequit in eod. instanti durationis vnio esse, quin reddat antecederet appetitum immobilem, atque vim motiuam sensationi interne respectu illius auferat: quare, & fomitem extinguat de antecedenti immobilitate voluntatis ad peccatū per Deit. & personam vnitam antecederet docebamur. vbi discrimen impedimentorum ex parte actus primi impedimentum purè, & impedimentum per actiuitatem assignabamus.

CERTAMEN IV.

Corollarium de Christi tentationibus

1. EX doctrina proxima quid de Christi tentationibus dicendum tenendumque sic statuere proclue est. & quidem exterius tentatum Christ. Dom. fuisse certū ex fide est, cum diabolus trib. gula, inanis gloriæ, & ambitionis, & auaritię tentationibus illū in deserto impetierit: unde, & videtur interius etiā fuisse tentatus; cū externæ illę tentationes non potuerint non sensationes eor. obieci. internas nat. progignere, imo, & de facto progernerint atq; ad intellectus repr. eor. processerint. Nihil autē aliud videtur esse in nobis interna tentatio, quā obieci diffoni

representatio interior, & per sensationem internam, & per intellectus cognitionem, & representationem eiusmodi obiecti, nihilominus communis, & tenenda conclusio est Christum Dominum, etiam qua hominem, siue secundam humanitatem internas tentationes passum minimè fuisse. Ita docent, vel supponunt quotquot de de facto fomitem peccati humanitati Christi negant fuisse paulo aliis. Lugo d. 22. sect. 1. n. 11. Bernal. disp. 41. sect. 1. num. 5. est expressa Leonis Pap. 1. extremis illis verbis. *Nec tentabatur illecebris*. Augustini negantis homini Christo *Spiritus resistentiam*, quæ in tentatione interna non esse nequit referuntur pro conclusione eadem à Lugo ubi proximè Gregor. & Damasc.

2. A ratione etiam ea omnia militant, quæ pro conclusione negante fomitem de facto humanitati Christi ab aliis, & à nobis afferbantur cert. 3. num. 2. eis quippè omnibus titulis tentationes internas humanitati Christi non adesse oportuit. Insuper, & vis motiua sensationis, & cognitionis internæ auferebatur, unde constat disparitas tentationis internæ ab externa, qua Lugo, & Bernal. quidem adeo, ut tentationem externam à dæmone negari facilius, quam paritati respondere iudicauerit: quia inquit, facta impossibili interna tentatione, externa, quæ propter illam est fit impossibilis: sicut in infantibus & amentibus apparet, qui non dicuntur à dæmone tentari cum ab eo in actus ex obiecto malos aguntur: quia peccare non possunt. Cæterum non ideo solum, quia peccare non possunt: sed quia id dæmoni notum est, nequique serio peccatum intendere, ut ad tentationem oportet, cum peccatum nouit impossibile: ast cum hominem Christum Deum esse, atque antecederet impeccabilem non cognosceret eum ad peccata enumerata inducere, externa illa tentatione, ac propterea, & internam media externa excitare, serio intendere, ac procurare potuit, quin in impossibile cognitum, ut impossibile conaretur: quare tenenda est Euangelij rigida, & propria significatione propositio: *Ductum scilicet fuisse Iesum in desertum ab spiritu, ut tentaretur à diabolo*. Externè cum ea significatione propria nihil indecorum Christo absurdum in theologia, seu scripturæ aduersum contineatur iuxta firmam statamque catholicis regulam interpretandi scripturam.

3. Lugo vero admissa tentatione Christi externa, negat consequentiam ad internam Christi tentationem: ita tamen, ut externam æque, atque Bernal. videatur alia ratione negare, neque difficultati satisfaciat. Negat quippè: quia tentatio illa interna Christo non fuerit animo hostili à dæmone excitata. Ast non alio animo externam, atque internam tentationem Christi tentationem excitabit, ergo neque externa illata à diabolo fuit animo hostili, quare neque fuit propriè tentatio contra textum, & antecedens quod admittit. Contra secundo quia externa fuit animo hostili & cum existimatione, & animo vincendi Christum, quod possibile diabolus putabat, ut nuper dicebam: ergo internæ representationi non defuit ad proprietatem tentationis animus hostilis diaboli eam excitantis, et si ad tentationis proprietatem requireretur. Tertio neque id ad propriam tentationem requiritur: à concupiscentia enim orta, vel conjuncta cum proprio amore tentamur ut Iacobus ait, quin malum nostrum animo hostili procuret appetitus, sed bonum delectabilem femina à viro amans, & viro femina quin alteruter hostili animo alteruter in peccatum inducat, sed oblectamenti causa quæ in aucta effugium illud præcludit: quod appetitus, eiusque motus subditi prorsus despotice rationi, & voluntati sint. Nam amans feminæ subditus non est, illamque tentat ad libidinem non animo hostili. Denique quod Deus neminem reter iuxta Iacobum, licet externas exciter tentationes, ex quibus oriuntur internæ, non ideo est, quia non animo hostili, sed quia amico solum victoriæ materiam eis subministrat, ut vincamus, atque ex eo animo simul confert auxilia, & vires ad victoriæ, non quod ad tentandum animus hostilis necessarius sit, atque ex odio velle nobis ruinam spiritualem peccati, sed satis est ad illud nos hortari atque incitare etiam ex animo nostri temporis commodi.

4. Dico secundo in humanitate Christi internæ tentationes esse non potuerunt. Est Doctorem, qui peccati fomitem in humanitate Christi nobiscum iudicantur impossibilem: eisdemque rationibus cum ea conclusione. Probat: quia etsi ab externis tentationibus, internæ etiam representationes appetitui, & voluntati facta fuerint: at vis earum motiua eis omnibus enumerata illi, ac præcipuè Deitate impedita fuit ex parte actus primi, ac prorsus eneruata, atque sublata. Sed obicis contra utramque conclusionem de possibili ex Lugo. Non repugnat humanitati Christi actus materialiter solum malis obiecto: ergo nec fomes peccati, nec tentatio interna nec motus appetitus deordinatus malusque materialiter solum repugnabit. Antecedens probat, quia non repugnat humanitati vnix in ameniam incidere, atque sic anasthi puerum occidere fratrem putas hostem respiciat. Antecedens eiusque probatio sub lite adhuc Theologorum est de qua partim d. antecedenti, partim controversia sequenti. Quod autem ad præsentariet ex permisso negatur consequentia: quia peccatum materiale tantum nec peccatum est in se: quare pugnam cum sanctitate Deitatis nullo gradu habet de se, neque è suo principio neque est peccati inductum: ar vero tentatio interna fomes peccati, eiusque inordinati motus, licet peccatum non sint, ast sunt inductiua de se peccati, eiusque principia, & quæ proinde cum sanctitate Deitatis omnino incommensurabilia, etiam remotissimo, antecederet pugnant, omnia repugnant in humanitate, quam sui vnione sanctificat, ob quam non solum *Innocens*, *impollutus* homo Christus dicitur à Paulo, verum, & *segregatus à peccatoribus & excelsior cælis factus*. id est innocentia, & sanctitatis distantiore excelsiorisque à peccatoribus, siue eorum peccata quam sit cælum à terra, hoc est beati cælestes, ab hominibus peccatoribus terræ: ast Beatorum innocentia ad peccatis distat, ut cum eorum remotis principis nimium internis tentationibus fomitem, eiusque motibus repugnet per omnes: multo igitur certius cum eis pugnet sanctitas & innocentia excelsior, & à peccato distans: quæ in humanitate Christi per Deitatem est.

CONTROVERSIA V.

De effectibus, siue perfectionibus humanitatis Christi vnionis titulo datis.

Vm è sanctitate, & dignitate humanitatis Christi vi vnionis formaliter communicata à Deitate operum Christi meritoria infinita dignitas proximè proueniat, de merito Christi controversia de effectibus intrinsicis vnionis videbatur disputandum. Sed quoniam difficultates, quæ circa Christi meritum occurrunt integram controversiam explebunt, nec effectus communicatos humanitati ipsi, sed ipsius operibus dignitas meritoria contineat, ac tandem perfectiones & effectus titulo vnionis intellectui, & voluntati Christi communicatos, atque harum potentiarum actus, qui in Christo fuerit, merita Christi, vel supponant, vel includant, controversia de merito, hanc effectibus, & perfectionibus humanitati Christi cum ad intellectum, tum ad voluntatem atque ad vtriusque actus spectantibus præmittere decreuimus.